

Režimska poruka manjinama

„Uvođenjem privremenih mera su-spendovana je demokratska volja građana izražena na novembarskim izborima i uvedena diktatura. Smatram da je to štetno, prvenstveno za sprovođenje Dejtonskog sporazuma, uspostavljanje stabilnog mira i vraćanje povjerenja među ljudima. To će se odraziti i na međunarodni status SRJ“, ocenjuje Sulejman Ugljanin, predsjednik Muslimanskog nacionalnog vijeća Sandžaka, koji veruje da će savezni organi poništiti odluku republike Vlade.

„Ovim potezom Milošević je želeo da pošalje poruku ne samo opštinama gde su manjine na vlasti, već i koalicija „Zajedno“, predviđa Rasim Ljajić, predsjednik SDA. On prognozira da sledi homogenizacija muslimanskog naroda, dalja politička radikalizacija, ali i iseljavanje Muslimana. Ljajić je istakao da je ovim potezom vlast uputila poruku Bošnjacima i ostalim manjinama da oni nemaju pravo da izaberu svoje predstavnike, odnosno da će im te predstavnike i dalje određivati zvanični Beograd.

Politika ili biznis: Novi Pazar ovih dana u znaku milicije

Predizborna kosovizacija Sandžaka

Prinudna uprava umesto autonomije

SAFETA BIŠEVAC

Postoji mnogo dokaza za tvrdnju da je vladajuća stranka već otpočela s predizbornom kampanjom, a u nju spada i prošlonedeljno uvođenje prinudne uprave u Novom Pazaru. Akcija koja je, začudo prošla bez većih incidenata, tre-

balo bi da, po svojoj prilici, ispuni dva zadatka: pasivizira muslimansko glasačko telo, po sistemu, „čuti i pravi farmerice, politika i onako nije za tebe“ i organizatoru povratiti imidž najboljeg zaštitnika srpskih interesa. Koliko su postavljeni zadaci ispunjeni, pokazaće republički izbori.

U tamnoj senci Kosova, sandžački Muslimani već godinama, bezuspešno, pokušavaju da skrenu pažnju na probleme svoje regije i svog statusa. Tome nije doprinelo ni osvajanje lokalne vlasti u Novom Pazaru. Sienici i Tutinu, na novem-

što dešava moglo se zaključiti tek po policijskim kontrolama na prilazu gradu.

Ipak, ne treba iz toga zaključiti da su Muslimani nezainteresovano ili, maltene, sa osmehom dočekali „depešu“ iz Beograda. Većina je poludlasno i uglavnom

kritikuju kao negativan „piljarski mentalitet“.

„Kada bi sutra Šešelji došao na vlast, naši bi se malo bunili i posle tri dana sve zaboravili. Ma za marku bi sve prodali, ako treba i češelin“, želi se jedan novo-

Levica bez komentara

SPS i JUL su jedine novopazarske stranke koje su odbile da komentarišu smenu vlasti u Novom Pazaru, iako njihovi članovi čine novoformirano Opštinsko veće. Husein Ličina, predsednik Veća i SPS-ovac koga su politički protivnici „častili“ nadimkom „sandžačkog Sejda Bajramovića“, šturo je najavio da će u najskorije vreme anulirati sve negativne odluke bivše vlasti.

Kancelarije opštinskih odbora JUL i SPS ovih dana su bile prilično prazne, ali su njihovi čelnici non-stop sastančili. „Zar se nešto dešava u Novom Pazaru“, zapitao nas je jedan od aktivista Jula, „nenadležan da odgovara na novinarska pitanja“. Na naše objašnjenje da prinudna uprava i skidanje poslaničkog imuniteta Sulejmanu Ugljaninu sigurno znači da se nešto dešava, filozofski je dodao: „Pa, dešava se, da li dobro ili

U tamnoj senci Kosova, sandžacki Muslimani već godinama, bezuspešno, pokušavaju da skrenu pažnju na probleme svoje regije i svog statusa. Tome nije doпрinelo ni osvajanje lokalne vlasti u Novom Pazaru, Sjenici i Tutinu, na novembarskim izborima „Liste za Sandžak dr Sulejman Ugljanin“, koalicije muslimanskih stranaka.

Vladavina koalicije u najvećem sandžackom gradu trajala je jedva sedam meseci, a uvođenje prinudne uprave verovatno će izazvati formiranje dve paralelne opštinske vlasti.

Inače, stil rada „Liste za Sandžak“ nije se bitno razlikovao od ponašanja drugih novoformiranih opštinskih vlasti. Smene starih i postavljenje novih direktora javnih preduzeća je uobičajena pojava, ali čelnici muslimanske koalicije su zaboravili da nije baš isto kad Srbin smeñuje Srbina i kada to čini Musliman. Tu će zaboravnost izgleda skupo platiti, a hoće li se ista priča ponoviti i u Tutinu i Sjenici, videće se verovatno u najskorije vreme.

Iskustva sa prinudnom upravom Sandžaklije već imaju, pošto je ona trajala u Sjenici čak pet godina. Da li zbog toga ili tradicionalne muslimanske nezainteresovanosti za politiku, tek prošlonedeljna dešavanja u Novom Pazaru, izgleda da su najtrezvenije preživljavali sami Pazarci. Neki od njih su novinarsku nervozu i uzrujanost orijentalno mirno komentarisali: „Vidi se da su iz Beograda. Da su malo duže u Sandžaku, navikli bi da čute i trpe“.

Iako je tokom izvođenja akcije „opamećivanja“ Novog Pazara zabeleženo nešto brojnije prisustvo pripadnika specijalnih i „običnih“ policijskih jedinica, jedino se četvrtak, kada je Beograd uzeo stvar u svoje ruke, i subota, kada je trebalo da se održi skupština Muslimanskog nacionalnog vijeća Sandžaka, mogu ubrojati u dane visokog rizika. Čak i tada je Novi Pazar delovao mirno, a da se ne-

što dešava moglo se zaključiti tek po policijskim kontrolama na prilazu gradu.

Ipak, ne treba iz toga zaključiti da su Muslimani nezainteresovano ili, maltene, sa osmehom dočekali „depešu“ iz Beograda. Većina je poluglasno i, uglavnom, u kućnoj atmosferi komentarisala sve što se dešavalo u i oko zgrade Skupštine opštine. Tehničke smetnje su tih dana onemogućile praćenje TV programa u većem delu grada, čime je dodatno pojačan sistem informisanja s uva na uvo.

Sulejman Ugljanin, predsednik Muslimanskog nacionalnog vijeća Sandžaka, u interpretaciji takvog sistema veza, hapšen je najmanje tri, i pretučen bar dva puta u roku od 48 časova. Ništa pozitivniji efekat nisu imala ni pojedina sredstva informisanja koja su već videla ratno stanje i tenkove oko Novog Pazara. „Dabogda vama došli tenkovi. Nama ih je dosta“, poručivali su im Pazarci.

Da li je Ugljanin uhapšen ili ne, pitanje je koje se najčešće ponavljalo, a na koje je Ugljanin svojim pojavljivanjem na konferenciji za štampu u subotu, najjasnije odgovorio. „Zašto bi me hapsili kad nisam učinio nikakvo krivično delo“, zapitao se on tada.

„Kako ja sutra da idem u Beograd i studiram kada nama Muslimanima ne daju ni da biramo svog predsednika opštine“, komentarisao je mladi Pazarac najnovija politička zbivanja u svom gradu. „Sve je jasno ko dan. Mi Muslimani nema čemu da se nadamo u Srbiji“, dodao je njegov sunarodnik čiji je životni san da ode što dalje. „Australija ili Novi Zeland. Jedino je to dovoljno daleko.“

Uspesni novopazarski biznismeni odavno se ističu kritičnošću prema Beogradu, ali i prema svojim liderima. U gradu čiji građani vole da se hvale da su u odnosu na broj stanovnika jugoslovenski rekorderi u broju „Mercedesa“ i četvrti u Evropi, interes biznisa uvek je bio respektovan. Često čak i više od nacionalnog, što pojedini muslimanski političari

kritikuju kao negativan „piljarski mentalitet“.

„Kada bi sutra Šešelj došao na vlast, naši bi se malo bunili i posle tri dana sve zaboravili. Ma za marku bi sve prodali, ako treba i Šešelju“, žali se jedan novopazarski političar.

Možda najvažniji barometar novopazarskog javnog mnjenja predstavlja buvlja pijaca, prinudno i privremeno izmeštena na keju reke Raške. „I ovi naši iz SDA preteraše. Svi su u svili i koži. Bolje bi im bilo da dođu i prodaju ove papuče što sam doneo iz Turske, nego što se bave politikom i autonomijom“, poručuje jedan od švercera sa čijim se mišljenjem slaže većina njegovih kolega.

Iako je republička Vlada uvela prinudnu upravu kako bi, navodno, zaštitila interese države i Srba, predstavnici ovdašnjih srpskih stranaka ne slažu se oko efekata ovakve politike. Tako Branislav Ivanović, predsednik novopazarskog SPO, smatra da je raspuštanje lokalne vlasti štetna odluka, koja „vreda nacionalno dostojanstvo ovdašnjih Srba“.

„Milošević pokušava da bude onaj stari, ali je pad njegovog rejtinga očigledan. Ovim potezom sigurno će osvojiti pozitivne poene kod ovdašnjih Srba, ali ne i kod onih u centralnoj Srbiji“, predviđa Ivanović, koji, iako tvrdi da „Lista za Sandžak“ nije vodila diskriminatorску politiku prema Srbima, muslimanskoj koaliciji zamera da je euforičnom najavom proglašenja autonomije doprinela jačanju napetosti.

„Nuditi svom stanovništvu nerealne političke ciljeve, štetno je pre svega po to stanovništvo“, zaključuje Branislav Ivanović, koji veruje da je Milošević raspuštanjem novopazarske Skupštine opštine, Sandžak vratio pet godina unazad. „Kad god stvari evoluiraju u nekom boljem pravcu, Milošević nas jednim potezom vraća na staro. Ovim se vraćamo u '92. godinu, koja je bila najteža za ovaj kraj“, dodaje Ivanović.

„nenadležan da odgovara na novinarska pitanja“. Na naše objašnjenje da prinudna uprava i skidanje poslaničkog imuniteta Sulejmanu Ugljaninu sigurno znači da se nešto dešava, filozofski je dodao: „Pa, dešava se, da li dobro ili loše, videćemo.“

Ako se može verovati plakatima izplejenim po novopazarskim ulicama, u ovom gradu su najpopularniji Sulejman Ugljanin i Vojislav Šešelj. To pokazuje i glavna, Ulica 28. novembra, koja je do sredine, izlepljena Ugljaninovim, a od polovine Šešeljevim plakatima. Prvi deo Ulice naseljavaju većinom Muslimani, a drugi, naravno, Srbi. Plakate drugih političara nije lako pronaći.

Ipak Srbi su do sada redovno glasali za SPS, ali se Milan Veselinović, predsednik novopazarskog SRS, nada da će ovogodišnji izbori doneti promenu. „Socijalisti će sve učiniti od pobeđe na predstojećim izborima.“

Sada se javljaju kao zaštitnici Srba, računajući na njihove glasove i izbornu apstinenciju Muslimana. Mi, ipak, verujemo da ćemo izbiti taj nacionalni adut SPS, jer on pripada radikalima“, kaže Veselinović, koji smatra da je uvođenje prinudne uprave iznuđen potez i demantuje tvrdnje da SRS i Saborna narodna stranka pripremaju podelu grada po nacionalnim šavovima.

Po njegovim rečima, „Lista za Sandžak je radila na štetu građana, a Srbe je potpuno pasivizirala. Nisu imali osećaj za višenacionalni karakter ove sredine. Čak su i pojačali ton sa gradskih džamija, pa od hodža nismo mogli da spavamo po celu noć.“

Da li će građani Sandžaka mirno spavati narednih dana ili će doći do novog zaoštavanja, na žalost, zavisi ponajmanje od njih. Već 29. jula kada se obeležava godišnjica SDA, što zvanični Beograd ne voli previše, može doći do nove krize u ovom delu Sandžaka.